

עין משפט
גז מוצה

ט א מיי פ"ו מהל' כלי המקדש
הלכה חז:

תורה אור השלם

1. וְיָקְרוּ בְּנֵי אֶהֱרָן הַכֹּהֲנִים אֶת הַתְּהֻמֹּת אֶת הָרִאשׁ וְאֵת הַתְּהֵר עַל הַעֲצִים אֲשֶׁר עָלָה הָאֵשׁ אֲשֶׁר עַל הַתְּהֹבָה:

וּקְרָא א ח

שיטה מקובצת

אן שמעון בן הקנן: בן ריבוא. ג'א ריבוא: ג' ריבוא: ג' המערכה וכו' כל העצים ט"ו חוץ: דן טעמא לא רבי: ט"ו ירמלא מ"ח מלי בנייהו חללא בנייהו דלמי קמי מנלמא ור"ש לא גרים בן: ד' דוקרי שפיר תבא שפוד נמחא: ו' מיתב וכו' עד מיתב אלא גללו לא גרים בקומענס: חן אין כדמכא דלמיר תבאז חות ה' ה' נמחא: ט' ירנא נערות היפה נעשית נערות: י' פרוכות שהיו מתעסקין בכל שנה אלה וטועלין: יא' ודלא לא מהלא טעמא קמא דמשום מיתב קלמיר נמחא: יב' ספא דלית ליה: יג' מביאין וכוט שפי' אן בן קריין: יד' קשרים דבנייהא דלקמן מיתב דהא לי"ש: טו' עלים הנחומים להיות אש יכו וכו': טז' שפי' אש לא יין עלמנאז אכל גללו מיתב חללא נמחא: יז' רעון ותופאז וכו': יט' פירוש שפי' מיתב מן נמחא: כ' אגוז ומלחא ואגוז אפילו גבי מיתב הכי לי"ש ומחא: כא' כשרים הם אות ד' נמחא: כב' בן הפסח: כג' לשם יסיר את אמת מן נמחא: כד' פירי כדמכא מיתב כמו לי"ש: כה' אכל טמאה מיתב היה פירושא נמחא: כו' או יסולן כל מיתב עולין נמחא: כז' פירי כדמכא אמת ה' נמחא: כח' לוקמין כלי לנטוע מיתב כד לי"ש:

לעני רש"י

ליצ"ש. גירס.

פ' הרא"ש

פי' שמחנך עולה או גרגיר. של וכו': ג' מאות כהנים. היינו גומל: אריהא לרשמי אמה. ק' היה גובה הסיכל עד המקדש: ורובהו עשרים אמה. מנח דרחה הסיכל והא הפרכות המבדל בין הסיכל ובין קדש הקדשים תחת אמת טרקסין שהיה צבית רלאשון ותמים היו וביניהן אמה. וי"מ שהיה עליה פתח של אולם דגמא ארבעים ורשמו עשרים ורלאשון נחא טפי דלפי' שני גומש גליס אפ"ק ששים היו ומשחרין תחתם עשן הקטורת והיו עושין לשמות בכל שנה: ושבשומרים ותמים עשרים נעשית. שהיו עושים אמת גרגירי וטמאים ותמים ריבוא כלומר פי' ריבוא דגרי וכו' בן מוציאין עליה: ולי"ש מאות כהנים. היינו גומל: מביאין: ח' נעמלא מיתא והא אמת מקבלת טומאה דכשרים מתוברת באחד מדמי דלמירין בתמכת י"ט ודף: ד' מפני מה אמרו וילין טמא מפקד משהם מתמכת בגדא לא לא הכי לא היה מקבל טומאה והא טעמא לא שייך הכי ור"ל לא דמטיבין אותה היינו לא לחשר עשייתה דלמירין פסק חומר בקדש: ד'קן ג'א. דלסי' הנחומים כגמירא לא בולא עולה לקדש. ומיהו קשה דבתוספתא קמי' א' פרוכת שנטמאת בצא וטמאה ו' וחלש שנטמא בולא הטומאה מטיבין אותה כגפנים. ו' ומי' דמטמאה טומאת מת פי' שהיא חמורה בין אהל עליה דברשקין [וסוד דף: ד] וטבת על הארון ו' הפרכות דירוף ליה מיקף עליה דלרון והא היהם נטמאין וזהל פסקן מקבל טומאה וק"ל א"כ נטמאת בולא הטומאה לא נטמכת לא ונראה דכגפנים דגרגיין בתמכת י"ט מפני מה אמרו וילין אסור פי' אסור לעשות מכלאים טמאי ששטמם מתמכת כנגדו אכל טומאת מקבל גללו: ה'א (טעמא) [ועתה] ויני' צלח: ד' רוב: ד"ה מפני מה וטולין: ז' רוב: ד"ה מן מאות ומי' קלטים פי' מרין: גפן חות מאי טעמא לא

או גרגיר או אשכול של זהב מציא ותולה בה: שלש מאות כהנים לפנותה. גומלם היא דלא היהם טעונה כל כך שצריכה שלש מאות כהנים לפנותה משבר וכל כך לא היו ממתינים: פרוכה עוביה טפה ועל שבעים וששים נימין. ליצ"ש נארגת: ועל כל נימא ונימא עשרים וארבע חוטין. שזרין מחוברין יחד.

ובימלא (דף עא: עב:) נפקא לן מקרא דכל חוט כפול ששה כל מקום שנאמר שש ללמדך שהיה החוט כפול ששה: ארכה ארבעים אמות. גובה הפרוכת ארבעים אמה ורחבה עשרים אמה להבדיל בין ההיכל לקדשי קדשים כדכתיב (שמות כו) והבדילה הפרוכת לכם בין הקדש ובין קדש הקדשים וכדמוכח בתוספתא: דבאמתו פרוכת שפרוכה שמה מיירי וחלל ההיכל כלומר וגובהו היה ארבעים אמה כדמוכח בתמכת מדות (דף לו.) שגובה ההיכל ארבעים ורשמו עשרים וששמונים וששים ריבואא] היטה נעשית. נערות שלא באו עדיין לכלל נדות מתעסקות בה שרוצים לעסוק בה בטירה וכדלמירין בעלמא] נשים האורגות פרוכת נטולות שכן מתרומת הלשכה: וששים עושים בכל שנה ושנה. שצריך ג' פרוכות כנגד אמה טרקסין שצבית שני לא יכלו לעשות אמה טרקסין כדמוכח בצנא בתרא בתחלתו (דף ג.) לכך עשו שמי פרוכות ותופסין השמי פרוכות א' אמה שהיו מתעסקין בכל שנה ונטולין אלו מן הפתח ומנימין אחרים כנגד הפתח: ושלוש מאות כהנים מטבילין אותה. נראה לר' לאחר עשייתה לפי שאי אפשר לאורגן בטירה שלא תהא נדה אחת מן הכהנים האורגות בה ושמה פירסה נדה ולאו אדעתיה הילכך מטבילין אותה קודם שיפרסוהו נגד הפתח. והשתא לפי מה שפירשתי (א) אפשר כל מדר הפרוכת מתחלתו ועד סופו. לשון אחר ארכה ארבעים אמה ורחבה עשרים אמה וששים עושים בכל שנה ושנה ג' פרוכות גובהן ורחבן כשעור זה להבדיל בין קדשי הקדשים להיכל שהיה גובה ההיכל מללו כדמפרש בתמכת מדות (לו.) ושמי פרוכות היו שם כנגד אמה טרקסין שצבית שני לא יכלו לעשות אמה טרקסין להבדיל שם לפי שהיה גבוה יותר ממאה אמה וחומה רחבה אמה אינה יכולה לסבול חומה גבוהה כל כך ולהרמיז החומה אי אפשר דהכל בכתב לכן עשו שמי פרוכות להחזיק האמה. ואין נראה לי לומר שאותן שמי פרוכות היה כל אחד עוביו טפח לפי שצריך הכהן להלך בין אותן שמי פרוכות ואם היה עציץ טמאיים א"כ לא היה צנייהן אלא שלשה"ט טמאים וצנחצנ שלש"ט טמאים לא היה יכול להלך הילכך נראה לי כמו שפירשתי: הני מאי טעמא. מפני מה אין מביאין של זית ושל גפן: אמר רב פפא משום דקטיירי. כלומר יש בהן קשרים ובשביל הקשרים אין שורפים יפה ומעלין עשן. דרך קשר להיותו כל שעה לח ואינו שורף יפה ומעלה עשן ואין זה כבודו של מקום להעלות עשין שאין שורפים יפה למוצח ורואיה לדבר דלמירי בפסחים בפרק כ"ד לולין בתחלתו (דף עז.) כיון דאית ציה קיטרי מפקין מיא ואמירין בעלמא (תענית כה: ב"ק פא. ב"ב פ:) צקנים ובגפנים מן הפסק הולעלה קשרי: רב אחא בר יעקב אמר משום ישוב ארץ ישראל. ודאי יא' טעמא קלמיר דמשום קשרים הם ספולים אלא אפי' בלא טעם קשרים צבביל דבר אחר היו מניחין ואחזו משום ישוב ארץ ישראל שאם ישרפו היתים והגפנים לא ימלאו יין לשמות ושמן לסוך ותחבר ארץ ישראל. ונפקא מיניה לדידי דאית לי דמשום תקנת ישוב מניחין כמו כן כמו שמניחין בשביל הקשרים דהא דקמי' מתניתין [ע"ה] דהיו מביאין מורביות של תאנה בתאנה דלא עבדא פירי וכדמפרש רחבה וכו' אבל בשאר תאנות שהיו עושין פירות לא היה מביאין משום ישוב א"י אבל רב פפא יא' לית ליה ישוב ארץ ישראל בכל תאנות שצבולם אלא שנה עבדא פירי לא שנה לא עבדא מביאין. וכמו יא' שפירשתי אי' לריך לומר דכולי עלמא אית להו טעם קשרים יא' דהא צריימא דלקמן שמציא הש"ס מוכחא דליכא לפרושי אלא בשביל קשרים ולקמן אפרשנה: הכי גרסינן לה כסודת כהניסי] על העצים אשר על האש עצים יבוא ט' תמונים להיות אש וכו' כל העצים

כנגד אמה טרקסין שצבית שני לא יכלו לעשות אמה טרקסין להבדיל שם לפי שהיה גבוה יותר ממאה אמה וחומה רחבה אמה אינה יכולה לסבול חומה גבוהה כל כך ולהרמיז החומה אי אפשר דהכל בכתב לכן עשו שמי פרוכות להחזיק האמה. ואין נראה לי לומר שאותן שמי פרוכות היה כל אחד עוביו טפח לפי שצריך הכהן להלך בין אותן שמי פרוכות ואם היה עציץ טמאיים א"כ לא היה צנייהן אלא שלשה"ט טמאים וצנחצנ שלש"ט טמאים לא היה יכול להלך הילכך נראה לי כמו שפירשתי: הני מאי טעמא. מפני מה אין מביאין של זית ושל גפן: אמר רב פפא משום דקטיירי. כלומר יש בהן קשרים ובשביל הקשרים אין שורפים יפה ומעלין עשן. דרך קשר להיותו כל שעה לח ואינו שורף יפה ומעלה עשן ואין זה כבודו של מקום להעלות עשין שאין שורפים יפה למוצח ורואיה לדבר דלמירי בפסחים בפרק כ"ד לולין בתחלתו (דף עז.) כיון דאית ציה קיטרי מפקין מיא ואמירין בעלמא (תענית כה: ב"ק פא. ב"ב פ:) צקנים ובגפנים מן הפסק הולעלה קשרי: רב אחא בר יעקב אמר משום ישוב ארץ ישראל. ודאי יא' טעמא קלמיר דמשום קשרים הם ספולים אלא אפי' בלא טעם קשרים צבביל דבר אחר היו מניחין ואחזו משום ישוב ארץ ישראל שאם ישרפו היתים והגפנים לא ימלאו יין לשמות ושמן לסוך ותחבר ארץ ישראל. ונפקא מיניה לדידי דאית לי דמשום תקנת ישוב מניחין כמו כן כמו שמניחין בשביל הקשרים דהא דקמי' מתניתין [ע"ה] דהיו מביאין מורביות של תאנה בתאנה דלא עבדא פירי וכדמפרש רחבה וכו' אבל בשאר תאנות שהיו עושין פירות לא היה מביאין משום ישוב א"י אבל רב פפא יא' לית ליה ישוב ארץ ישראל בכל תאנות שצבולם אלא שנה עבדא פירי לא שנה לא עבדא מביאין. וכמו יא' שפירשתי אי' לריך לומר דכולי עלמא אית להו טעם קשרים יא' דהא צריימא דלקמן שמציא הש"ס מוכחא דליכא לפרושי אלא בשביל קשרים ולקמן אפרשנה: הכי גרסינן לה כסודת כהניסי] על העצים אשר על האש עצים יבוא ט' תמונים להיות אש וכו' כל העצים

משום דקטיירי. כן יכן קשרים ומביאין שם מים ואין מתייבשין שם וסם אדם חלקים דלמירין בפרק כ"ד לולין (דף עז.) כיון דאית הם קשרים מקמי מלא. ל"א קיטרי מעלים עשן הכהן. ואית דגריב משום דקמי' עושין אפר מירוב ואין להכרות אפר מפני טורח האלה: פשוט ישוב א"י. כי הכהן עצם היה צריך בנקדש ואם היו מביאין מלוא היה מתמעט היין והשמן: ק"ל העצים אשר על האש. עצים הימחין לזכות אש שמתחילין לשרוף לעשות גחלים כמו כתיבין ספא [וחקלא בן]: ובאן נכחו דוקרי שפיר לא קיטרי דוקרים דלא קיטרי שאין כהם קשרים. א' נמי שאין מעלים עשן ואית דגריב דלא קיטרי שאין עושין הכהן אפר: ובי' אלעזר מוסיף. לפסול את אלו כמו זית וגפן מיים כגדלשאת רבה ואל [וימלא] דוחלש [ר"י גריב סימן אמר מיישין]: אף עד גב דלא מקטרי מגואל. אין מרכה אפר מפנים אלא הקליפה הסמוך לה מרכה אפר: ראנא חיוורמא. לנחש שאי

ראוהו אחיו פרק שני תמיד

כשרים היו הן כל העצים כשרים היו חוץ משל זית ושל גפן ר' אליעזר מוסיף אף של מייש ושל אלון ושל דקל ושל חרוב ושל שקמה אבל באלו רגילין במורביות של תאנה ושל אגוז ושל עץ שמן. והכי פירושו על העצים אשר על האש ואחיה עצים שניתוכין מהרה ונעשין אש: דוקרי. קני כמו מורביות דמתני' קנים הדוקרין שגדיין האילן בחור ולא גדלו צו ענפים כי אם שמים ושלש ובשביל שהוא בחור הוא שורף מהר: דלא קיטרי ואזלי ומיקטרי. שאין בהן קשר ואחיה קשר יא' שלא הלך הקשר צפנים בחוך העצים דתנא קמא לא פסיל ליה אלא"כ הלך הקשר צפנים ובקיאיין היו בדבר: וכו' כל העצים כשרים היו. כמו שפירשנו בתמני' [ע"ה]: חוץ משל גפן ושל זית.

שאפילו בצחרותן יש בהן קשרים: ר' אליעזר מוסיף. לאיסורא אף של מייש ושל אלון יא'. ואולי ומפרש פלוגמא. יא' אלא באלו היו רגילים מילמלא דתי"ק נמי הוא אלא ר' אליעזר אפסקיה: בשלמא למאן דאמר. דמפרש טעם האיסור בשביל קשרים ולא משום תקנת ישוב ארץ ישראל סבר דכחא פליגי מ"ק דאשר של זית ושל גפן ולא יומר קסבר של זית ושל גפן הקשר הולך עד פנים הילכך לא מיייתי אכל של מייש ושל אלון ושל חרוב ושל שקמה ושל דקל הקשר אינו אלא בחוך אבל צפנים אינו הילכך מיייתין ור' אליעזר סבר כיון דקטיירי מצראי לא מיייתין. ורואיה לדברי דכל אלו יש בהם קשרים מדפרסין על אותה המשנה דכ"ד לולין את הפסח"י מציא שפוד של רמון יא' תמוזא לתוך פיו ופריך וימימי של אלון ושל דקל ותשוב וסקמנה ומתריצין משום דאית בהן קיטרי ומפקי מיא שמעיין התם דכל אלו אית בהו קיטרי ואע"ג דפרכין התם וימימי תאנה ומתריצין תאנה נמי אגב דמתלחלח מפיק מיא פירוש (א) מי שיש צו מוח צפנים כמו עץ של ערבה ושל אגוז ב' אפילו הכי גבי עץ מערכה הם כשרים ב'א' דתמא היינו טעמא גבי פסח אין דרך לשפוד לחומתו לשנים אלא מניחין אותו עגול כמו שהוא

גדל ציער ואי הוא טוב לשפוד הילכך אם היינו לולין צו ב'א' פסח יבא הדבר לידי קלקול אבל גבי עץ מוצח דרך בני אדם לחמוך עצים העומדים לשריפה לשנים בשביל שיערף יותר הלכך כשיחמכם לשנים ב'א' (ויסר) [ינקח] את המוח שמצפנים וכן יעשה בעצי אגוז: אלא למאן דאמר משום ישוב ארץ ישראל שמפרש טעם האיסור כמו כן בשביל ישוב ארץ ישראל א"כ הוא לדברי יואל א' שונה תנא קמא עץ דקל שהרי תנא קמא לא אסר אלא של זית גפן. ועכשיו ליכא לפרושי דרב אחא בר יעקב לית ליה איסור משום קשרים דאי לית ליה היה לו להש"ס להקשות אלא למ"ד משום ישוב ארץ ישראל צמאי פליגי אלא ודאי אית ליה טעם קיטרי: וליטעמיין. דמוצבת ליה מצריימא דמורת כהנים אמאי לא אומצת ממנני' דקמי' דבתאנה היו רגילין וכו' לית בהו משום ישוב ארץ ישראל בתמיה: אלא מאי טעם. לא אומצת לי דסבדת דבתאנה דלא עבדא פירי מיירי אליבא דרב אחא בר יעקב כי מקשה לי נמי מדקל תריך דקל דלא עבדא פירי דלית ביה תקנת ישוב דלשריפה הוא עומד. והנמקשה היה סבור דליכא רחבה תאנה דלא עבדא פירי ב'א' כמו דרמכה אבל דקל ליכא והא דפריך מדקל ולא פריך מחרוב מי לית ביה משום ישוב ארץ ישראל דסבירא ליה דלא שייך איסור משום ישוב ארץ ישראל אלא דקל ותאנה חיות וגפן המניין בקרא"ל דאגב דחשיצי מנאן הכתוב בשנת ארץ ישראל אבל בשאר פירות ליכא איסור משום ישוב ארץ ישראל: ומי איכא תאנה דלא עבדא פירי אין. ב"ה הכי פירושו בשלמא מדקל לא מצינו להקשות בדקל לא היו רגילין אלא בתמניתין אמירין דבתאנה היו רגילין וכיון דבתאנה היו רגילין וכו' ב'א' עולין כל כך למאן תאנים דלא עבדי פירי כמו שצריך למוצח: אין. ודאי יכולין להרכה למאן שצבביל צנייין נמי הוו תאמנא דלא עבדי פירי ב'א' כדרמכה: דאמר רחבה מייסי תאיני חיוורמא. תאנים לצנות אותן תאנים רעות הן. נעשים של תאנים חיוורמא לוקמין ב'א' כדי לנטוע כדמפרש:

וכו' בבבין בית ראשון קמייירי לפיכך היה להם סדר אחר לאותן כ"א מקומות ואין ללמוד משם כ"א זה שבכ"א מקומות היה צריך

להיות שומרים. אבל לסדר שלהם לא כי הכל לפי הענין בבית ראשון כבכ"א היה צריך לשימור ובבית שני בענין אחר. תחלה כהנים ועשרים וחד דלויים לפי שמשמעו עכשיו דכהנים גופיהוון קא חשיב בכללי יש לתמוה דהא קא חשיב שיערי במתניתין קא חשיב חמשה על חמשה שיערי את הבית וד' על ד' פנותיה וד' על ה' שיערי העזרה מחוץ ו' על ד' פנותיו מבחוץ אי"כ בית אבטינס שהיה א' מג' מקומות שהכהנים שומרים שם לא היה משער העזרה. וכך מוכח במתניתין דמסכת מדות שלא היו משמירי העזרה ע"כ י"ל דמקום אבטינס היה מדר' פנות העזרה דהייז היא בכלל ד' על ד' פנותיה מבחוץ ויכול להיות שביית אבטינס היה עומד לפנים מחומת העזרה וזה המקום שהיו הכהנים שומרים בו היה עשוי מבחוץ לאומתו כנגד בית אבטינס קרי להו מקום בית אבטינס אבל בית

אבטינס עצמו לא ה' צריך שומרים דהא תנן שמבחוץ היו שומרים בעבור זה משום דאין ישיבה בעזרה ואין צריך לפרש כמו שכתבתי למעלה שבית אבטינס היו שומרים ואפי' דאי היבא דלא אפשר מותר אלא מבחוץ לבית אבטינס היו שומרים והאי דקרי להו בית אבטינס משום דכנגד בית אבטינס הוה קא' אבל בית המוקד ורואי משמע שהיו שומרים שם ההם ט' מאי א"ל דמהאי טעמא לא חיישין לישיבה משום דאי' כענין אחר וכל היכי דלא אפשר שפיר רמי מיהא אפ"י שפירשתי שביית אבטינס באחד פנות העזרה בקרן

מסורת הש"ס

א) שקלים פ"ח מ"ה [חולין כ"ז].
ב) [חולין כ"ז]: אסתא נירסי. א) [ובקרבן אהרן ד"ם גורם משום דקטמי וי"ש].
ד) [שקלים פ"ג ה"א]. ב) [במזנות ק"א]. ו) [ויחיו מתישנין רש"י].
ה) [ארבעה רש"י]. ב) [וחקלא פרק ו'].
ט) ג'ילומורסי. א) [פסחים פד. כ] ב' ג"א ש"ר. ד) [דבית סן]. ט) ג'יל והסם ודאי איכא למימר דמהאי טעמא וכו', א) [מטיבילין אותה בחוך ואחר כו' כ"א בשקלים יב:]. ב) נראה דל"ז ויש מפרשים דמטמאה טומאת מת לפי שהיא מחלה וכו' ועי' מוסי' צ"ה דף יד ע"ב ד"ה מפני מה יב"ע.

רבינו גרשום

ומשמונים ורשעים ריבוא (כיצד) היתה נעשית: וישלש מאות כהנים מביאין אותה. כשגבירות היינו גומא: וכו' כל העצים כשרים למערכת היו כל העצים כשרים חוץ משל זית וגפן עץ שמן קמן בלעז היגר זית וגפן: מאי טעמא לא משום דקטמי. שטושין עשן יותר מדר: משום יישוב ארץ ישראל. שלא להחריב גפנים. ועצי יזיתים של ארץ ישראל. הניתוחין להיות אש בלא עשן שלאחרי כשמשימין נעשין אש מאי נינהו הני דוקרי שפיר ארץ קטרי ואילין מיקטרי: וכו' כל העצים כשרין כו'. כשלמא למי"ד משום דקטמי בהא קא מיפליגי תנא דמתניתין ור' אלעזר דמוסיף דתנא דמתניתין דלא תנא הני של מייש ושל אלון קסבר אע"ג דלא קטמי מגואי קטרי כיוון דקטרי מאבראי מקליפתן לא מיייתין: ור' אלעזר סבר. כיון דלא קטמי מגואי כו': אבראי קטמי ישוב ארץ ישראל. לטמיהא אמאי מוסיף ר' אלעזר הני שטא דקל מי לית בה משום ישוב א"י: אמר לך ולטעמיין תאניה. דקתני אבל באלו רגילים במורביות של תאניה מי לית ביה כו': מיייתי תאניה

הגהות הב"ח

א) גמ' ומשמונים וששים ריבוא נערות נעשית: א) [בפרש ד"ה ושלש מאות וכו' לפי מה שפירשתי אי"ש כל סדר: ד' ה"ה בשלמא וכו' פי' לפי שיש צו מוח וכו' כשרים לשנים חוקק את המוח:

פ' הראב"ד

החוקים ביותר מהאי דלפרבר ע"כ היה צריך אלא בפרבר צווצא ומקום זה דהוה קאי לפרבר מוכיח בפרק איהוון מקובין שהו היה לול מלאוויי הכפרות: וגם זה נובל לומר דבמקום שהיתה סמילה מתחלק שני דהות לשבח בניה לצורך שימור ולשם היו ד' שומרים: ובתפרותיו הרי' שמואל החסיד ע"ה שומר סמילה זה הצינונית. דתנן במסכת מדות שמשמש בניה ובבא וכלי זה הפי' נובל לומר מהו קיפונית להם נקרא שמו כך זה השער כמו גנטירוקן הפקדות: כלפי מקום היינו שהיתה סמלה מקפת כלפי צור שמאחוריו הכפרות היה מקום לול חנם דהיינו שהשיבשה שהיה ע"ה הכפרות וגם מקום ארון ארץ החסיד מיהא מזהאי קריא דלמורא הלויים שהיו וגו' אין אדם יכול להעמיד לוישבור כלל על סדר משיבתיו. דתנן חמשה על חמשה שיערי את הבית וסדר שכתב הר"ש החסיד ז"ל בפתרונו אינו נראה שהיה מן המורה מחשב ששה עד שער מורה היה הבית ושני פנותיה ושער מורה העזרה ושני פנותיה ד' היינו שני הטרי ושער הצינורין ושער הקרבן ולשכות הקרבן וקשיא לאלתר לפי' זה ואמאי לא קחשיב בית המוקד כמו כן שהיו לשם היו שומרים העיקר הכהנים ובמקום כהן צריך לו כן כדותן במסכת מדות דישן לו כן לוי מבחוץ. ומשום כך נראה דע"כ אית לן לימיר דמתניתין במסכת תמיד ומדות בבבין בית שני קא חשיב והאי קריא דלמורא היה צריך שבוכ"א מקומות היה צריך